

Noviny EUROLAB č.4

(Sekretariát EUROLAB zaslal 18.12. 2012 svým národním členským organizacím poslední číslo novin **EUROLAB Newsbriefing No.4** které souhrnně informují o vývoji a trendech v posledním čtvrtletí 2012 v oblastech, které se týkají společenství laboratoří)

Obsah

1. Akreditace
2. Normalizace
3. Podnikání
4. Politika
5. Zprávy z vedení EUROLAB
6. Zprávy a události z národních členských organizací EUROLAB
7. Valné shromáždění a seminář EUROLAB 2012 v Teddingtonu (UK)

1. Akreditace

- EA vydala dokument **EA-2/13 - Politika EA při přeshraniční akreditaci a postupy pro přeshraniční kooperaci mezi členy EA** a je dostupný ke stažení na webu EA <http://www.european-accreditation.org/n1/doc/EA-2-13.pdf> .
- EA vyzvala členy k podávání připomínek k revidovanému dokumentu **EA-4/02 Vyjádření nejistoty měření v kalibraci**. Úkolem revize byla aktualizace terminologie používané v dokumentu.
- ILAC MRA rozšířila svoji působnost o akreditaci subjektů provádějících inspekci a vydala tiskovou zprávu týkající se této záležitosti, kterou mohou využívat všechny inspekční subjekty k propagaci této novinky. Mimoto byly vydány 4 brožury (letáky) o akreditaci inspekčních subjektů.
- ILAC předložil na dobu 60 dnů k připomínkám všem svým členům dokument Návrh pravidel pro volby a rozhodování při Valném shromáždění v říjnu 2012.
- Výkonné výbory IAF a ILAC předloží nový dokument **"IECEE - ILAC - IAF Příručka pro provádění jednotného posuzování v elektrotechnickém sektoru"** k připomínkám všem členům IAF a ILAC na dobu 60 dnů. Tento dokument byl zpracován s cílem podpořit jednotné posuzování certifikačními orgány a zkušebními laboratořemi pod záštitou IEC - ILAC - IAF MOU.
- EA HHC - výbor EA pro horizontální harmonizaci - předložil k připomínkám Doplněk 1 k výše zmíněnému dokumentu **EA-2/13 - Politika EA při přeshraniční akreditaci ...**, který je zaměřen na výklad terminologie použité v čl. 5.1 této příručky pro sjednocování posuzování.
- Rozhodnutím C/2012 a BT143/DG8870/DV přijal **CEN a CENELEC** programový mandát **M/509 pro bezpečnostní (ochranné) textilie a osobní ochranné oděvy a výstroj**. Současně společná pracovní skupina CEN-CENELEC BT (BT WG 8) zpracovala pracovní program pro naplnění tohoto mandátu. Sekretariát pro BT WG 8 byl přidělen Belgii resp.NBN (belgickému národnímu normalizačnímu úřadu). První zasedání BT WG 8 se uskutečnilo 17.ledna 2013 v Bruselu. Další informace jsou k dispozici na generálním sekretariátu CEN-CENELEC.
- Členové EA souhlasili s doporučením EA HHC, které se týká **FSSC (Food Safety System Certification)** - certifikačního systému bezpečnosti potravin - Schéma 22000 a PAS 223. To znamená, že byla vyjádřena podpora EA revizi původního systému FSSC 2200 .

2. Normalizace

- Normalizační výbory CEN a CENELEC spustily novou sekci (**SME Toolbox of Solutions**) svých webů jako součást jejich pokračujícího úsilí o podporu využívání norem malými a středními podniky a jejich účasti na normalizační činnosti. **SME Toolbox of Solutions** usnadňuje malým a středním podnikům přístup k informacím o normách a možné spoluúčasti na vývoji nových norem. Odkaz **SME Toolbox of Solutions** najdete na webu CEN-CENELEC v části určené SME (malé a střední podniky) - www.cencenelec.eu/sme/std .

- Evropská Rada přijala nařízení pro modernizaci a zlepšení evropského normalizačního systému PE-CO_S 32/12 a 13876/12 ADD1; http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/intm/132723.pdf
- **Zdravotnické laboratoře:** revize **ISO 15189** je téměř dokončena. Pro oblast posuzování shody norm poskytuje zvláštní požadavky na kvalitu a způsobilost laboratoří.
- **Zavedení ISO/IEC 17065:** tato nová norma pro certifikaci výrobků byla vydána v září 2012. Doba jejího zavedení je 3 roky.

3. Podnikání

- **Vláda UK rozhodla neprodlužovat smlouvu Serco** (má skončit v roce 2014), pod kterou je provozován **NPL - National Physical Laboratory** (národní fyzikální institut) v Teddingtonu od roku 1995. Vláda hledá pro NPL a další akademické subjekty novou formu strategické aliance a nebo společného podniku pro aplikované vědy. NPL má 600 zaměstnanců z nichž je 450 vědeckých pracovníků nebo inženýrů.
- Pilotní program EU pro verifikaci environmentálních technologií (ETV). Rámec pro EVT byl vytvořen při Evropské komisi pro nové, inovativní technologie, pro jejichž posuzování neexistují dosud žádné normy. Nepovinný pilotní program je členěn na tři technologické okruhy: Čištění vody a monitorování - Materiály, odpady, zdroje - Energetické technologie.
- **UKAS (United Kingdom Accreditation Service)** odstartoval v červnu 2012 první fázi systému akreditace v oblasti služeb fyziologické diagnostiky **IQIPS - Improving Quality in Physiological diagnostic Services**, který směřuje k zabezpečení zlepšené péče o pacienty.
- Růst společnosti **Safe Strip UK**, která se zabývá bezpečnou likvidací azbestu. Tato společnost očekává za loňský rok více než dvojnásobný obrat poté, co rozšířila své podnikání do oblasti dozoru a řízení bezpečné likvidace azbestu. Její nové pracoviště poskytuje společnosti předpoklad dalšího růstu.
- Při výstavě **LAB INNOVATIONS** v Birminghamu v listopadu 2012 bylo oznámeno zahájení činnosti asociace britských manažerů laboratoří **BLMA - British Laboratory Managers Association**. Tato nová asociace je otevřená všem vedoucím pracovníkům laboratoří pro zlepšování jejich manažerských dovedností při řízení laboratoří a zlepšování vzájemných kontaktů a výměně informací.
- **ALS Ltd UK (Associated Laboratory Services)** oznámila, že dokončila koupi 80% akcií skupiny laboratoří **Corpolab** v Jižní Americe za zhruba 38 mil australských dolarů. Dosavadním akcionářům Corpolab zůstane v držení cca 20% akcií a zůstanou ve výkonných orgánech společnosti. Corpolab provozuje svoje činnosti v Peru, Brazílii, Argentině a Ekvádoru .
- **Kanadská nezisková organizace CSA Group**, která poskytuje služby (normalizace, testování, certifikace a dal.) spotřebitelům, podnikatelům a státní správě oznámila, že poprvé přijala ISO normu pro nanotechnologie a implementovala ji jako kanadský standard CSA Z12885 Nanotechnologie, který dokumentem pro bezpečné používání nanomateriálů na pracovištích.
- **Intertek** oznámil, že ve své zkušební laboratoři ve Fairfieldu v New Jersey, rozšířil dosavadní nabídku služeb o zkoušení energetické účinnosti.
- **TÜV India**, pobočka TÜV NORD Group, zahájila provoz v Puně (Indie) v nových kancelářích a zkušebních laboratořích pro zkoušení zemědělských produktů, zpracovávaných podle národních a mezinárodních norem pro potravinářství, krmivářství, farmaceutické a kosmetické výrobky.
- **TÜV Rheinland** rozšířil své kapacity pro "měkké" zkoušení o nové laboratoře v Istanbulu investicí okolo 4,6 mil USD. TÜV tak vyhověl zvýšeným požadavkům tureckého průmyslu na kvalitu zkoušením substancí, určených pro exportní výrobky.
- **TÜV Rheinland AG** otevřel nový okruh laboratoří v Indonésii. Tato zařízení jsou umístěna na jihu Jakarty pod označením **TÜV Rheinland Indonesia**. Jsou to první laboratoře v Indonésii, které jsou provozovány privátním sektorem. Tato nová zkušební zařízení nabízí okruhu indonéských ale i zámořských výrobců a obchodníků zkoušení podle mezinárodních směrnic.
- Švýcarský **SGS Global Services** (inspekce, zkoušení, certifikace, verifikace) oznámil nové partnerství s laboratořemi TÜV Rheinland Hong Kong, které umožňuje výrobcům v Asii snadnější dostupnost služeb.
- **TÜV Rheinland** investoval 2,5 mil USD do otevření nové zkušební laboratoře o rozsahu

1500 m² v Gurgaon, Indie. Další 1,9 mil USD bude investováno do dvou laboratoří v Bangalore a Tirupur, Indie. TÜV SÜD otevřel laboratoře Gurgaonu - Indie pro uspokojení potřeb výživového, kožedělného, hračkářského a klenotnického sektoru.

- **SGS India** nedávno oznámila otevření svých největších laboratoří a zařízení v Indii, umístěných v Ambattur a Chennai.
- **SGS** otevřel spotřebitelskou zkušební laboratoř v Chittagong, které je druhým největším střediskem výroby oděvů v Bangladéži. Nově otevřené laboratoře jsou vybaveny pro provádění zkoušek kvality podle mezinárodních norem a předpisů.

4. Politika

Ochrana zdraví a spotřebitelů

- **Obchod se zdravotnickými prostředky 2011 - 2015.** Analytici předpovídali růst trhu zdravotnických potřeb v tomto období 3,7% s tím, že rozhodující roli hraje zvyšující se průměrný věk populace. Vývoj na tomto trhu také ovlivňují rostoucí požadavky na invazivní procedury. Jak uvádí zpráva **TechNavio** projevuje se i vliv silné konkurence mezi prodejci. Hlubkové analýzy, na kterých se svými vstupy podíleli odborníci průmyslu, pokrývají ve zprávě celý evropský trh a jeho vyhlídky růstu v následujících letech a obsahuje také diskuzi klíčových účastníků trhu jako jsou Johnson & Johnson Ltd, Siemens Healthcare, Baxter International Inc, Medtronic Inc, and GE Healthcare. Zásadní otázky jsou ve zprávě zodpovězeny zahrnují tempo růstu, trendy, možné problémy růstu, hlavní dodavatele, silné a slabé stránky, hrozby. Více informací je k dispozici na webu www.technavio.com.
- **Evropská komise** přijala dva předpisy, které mají zajistit transparentnost a bezpečnost potravinářských přísad (příchutí). Nadále smí být v potravinářství používány pouze přísady a příchutě, které jsou v seznamu. Více informací je na webu http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-723_en.htm.
- **Přehled nanomateriálů.** Dlouhodobý záměr EK na zdokonalování legislativy EU a zjednodušení aplikace a užívání zákonů naplňuje tento podrobný přehled a další dostupné informace o nanomateriálech, které se vyskytují na trhu včetně jejich předností, ale i možných rizik. Více informací je na webu <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0572:FIN:en:PDF>.
- **Evropská komise přijala prohlášení k druhé regulační revizi nanomateriálů**, která také zahrnuje plán Komise na zdokonalení legislativy EU v zájmu bezpečného používání nanomateriálů. Prohlášení zdůrazňuje rozmanitost povahy nanomateriálů a rozsah jejich typů od běžných až po ty sofistikované, určené pro průmysl. Více informací je na webu http://ec.europa.eu/nanotechnology/policies_en.html.

Chemie

- **Evropská komise podala návrh k významné redukci emisí plynů na bázi fluoru (F - gases) a přijetí důležitých opatření k dosažení dlouhodobého zlepšení ovzduší.** Nejbližší opatření: Podstoupení návrhu Evropskému parlamentu a Radě k posouzení a případnému přijetí k obvyklé legislativní proceduře. Další informace jsou na webu http://ec.europa.eu/clima/policies/f-gas/index_en.htm.
- **Evropská komise podporuje nový projekt energetické účinnosti u drobných a středních podnikatelů - SPICE3** - sektorální platforma chemiků pro excelenci energetické účinnosti. Tento projekt bude zahájen na jaře 2013 a bude jej tvořit jakási on-line platforma workshopů upravená pro školení malých a středních podnikatelů a přehledné zpravodajství o novinkách v oblasti energetické účinnosti.
- **Podle Evropské rady pro chemický průmysl (Cefic)**, byla produkce evropského chemického průmyslu v roce 2012 o 2 % nižší než v roce 2011 a je tak o 8 % pod úroveň roku 2007 (před recesí). Při tom se předpokládalo, že produkce v roce 2012 vzroste o 1,5 %. Předpověď růstu o 0,5 % v roce 2013 není očekávaným světlem na konci tunelu, jak se vyjádřil Cefic v tiskové zprávě. Další informace jsou na webu <http://www.cefic.org/newsroom/top-story/2012/EU-chemicals-sector-output-to-remain-stagnant-in-2013/>.
- **Tým chemiků londýnské vysoké školy - Imperial College London**, našel způsob rychlé detekce stopových množství chemikálií včetně emisí, výbušnin a nelegálních drog. Tuto metodu nedávno představili v časopisu **Nature Materials** a dává vědcům prostředek k izolaci jednotlivých hledaných molekul během milisekund. Princip metody je založen na schopnosti zachycení nanočástic. Studie byla z části financována z grantu Evropské rady pro výzkum.

Veřejné konzultace a tendry

- Byla zahájena veřejná konzultace k budoucímu vývoji evropské metrologie v rámci **Horizon 2020 - evropského rámcového programu pro výzkum a inovace**. Konzultace nabízí jednotlivcům i organizacím příležitost k uplatnění svých názorů na současný stav vědy a techniky v oblasti evropské metrologie a očekávání jakým problémům bude čelit.

Hospodářský rozvoj EU

(Pozn.: nepřekládáno - jedná se informace o rozpočtu EU, které nemají těsnou souvislost komunitou laboratoří a jsou dostupné v češtině na jiných webových stránkách)

Ostatní (dtto)

5. Zprávy z vedení EUROLAB

Nadcházející akce EUROLAB

- Schůze správní rady EUROLAB v Bruselu, 21. - 22. února 2013;
- EUROLAB, Valné shromáždění, výroční schůze výborů, seminář Nizozemsko, 8. - 11. dubna 2013;
- Schůze představitelů národních členských organizací EUROLAB, místo zatím neurčeno, 7. - 9. října 2013.

Zprávy

- **Jiří Sobola, prezident EUROLAB**, se zúčastnil Valného shromáždění a Výroční konference ILAC/IAF 2012 v Rio de Janeiru. Podal zprávu o ILAC výboru pro laboratoře a výkonném výboru, dále průběhu spojeného valného shromáždění IAF/ILAC. EUROLAB se stal členem výboru ILAC pro inspekci, stanovisku EUROLAB k ILAC P10, které se týká hierarchie způsobů dosažení a prokazování metrologické návaznosti. Další podrobnosti jsou v části webu EUROLAB, určené národním členům. Podrobná zpráva je k dispozici v angličtině je na webu <http://www.aaao.cz/appl.php?r=560438&s=ab8d5577a22c4720986106743037bb5f&p=cestov nizpravy> .
- **José Luis Sánchez Álvarez-Campana** se za EUROLAB zúčastnil 29. schůze dozorčí rady EA (EAAB) v Bruselu. Po dobu tří let bude členem EAAB. Michael Nitsche byl jednohlasně zvolen předsedou EAAB. Martin Stadler a Christian Priller byli zvoleni místopředsedy. Byla probírána následující témata: co očekává EA od EAAB; zprávy z EA MAC (rada pro multilaterální dohodu) a EA HHC (výbor pro horizontální harmonizaci); ILAC P10; zpráva o implementaci nařízení EK č. 765/2008; zkoušení způsobilosti (PTT) a vzájemné uznávání akreditace (MR) podle dohody MLA; posuzování předmětu činností subjektů posuzujících shodu v akreditovaném období; vzestup rovného oceňování (*peer - evaluation*) evropských organizací v soutěži s národními organizacemi .
- **Jiří Sobola, prezident EUROLAB**, se zúčastnil valného shromáždění EA v Bratislavě. Thomas Facklam z DANAK, byl zvolen novým předsedou EA a nahradil Grahama Talbota z UKAS. V nejbližší budoucnosti bude nově vytvořena funkce výkonného ředitele EA, který bude sedět v Bruselu. V průběhu shromáždění přednesly všechny výbory EA zprávy o svých činnostech. Nový předseda výboru EA HHC je z ENAC. Byly předneseny zprávy k projektům, které jsou realizovány v EA společně s příslušnými direktoriáty EK (DG CLIMA; DG SANCO; DG ENVIRONMENT). Účastníci byli také informováni, že dokument EA 2/17 bude revidován a že skupina SOGS bude jakýmsi poradním resp. dohlížecím orgánem pro akreditaci.

6. Zprávy a události z národních členských organizací EUROLAB

Zprávy

- **Ve VSL Delft (holandský metrologický institut) proběhla 24. října 2012 zakládací schůze elektrosektoru Fenelab (FNL)**. Na tuto akci bylo pozváno 27 společností a to jak členů FNL, tak nečlenských. Předseda FNL ve svém vystoupení prezentoval výhody členství ve FNL jako je zastoupení uživatelů v DAC (rada pro akreditaci) a poradní skupině normalizačního institutu. Předseda také zmínil výhody a význam evropských kontaktů (EUROLAB).
- **RELACRE (Portugalsko) byl přijat za člena UILI** (mezinárodní unie nezávislých laboratoří se sídlem v Ottavě v Kanadě) v průběhu zasedání řídicí rady UILI, které se konalo na pozvání RELACRE 19. 10. 2012 v Lisabonu. Předchozího dne byli prezident a viceprezident UILI hosty společného symposia RELACRE-FELAB.
- **TURKLAB podporuje národní Program zkoušení způsobilosti (PT)**. Závěrečnou částí projektu zlepšování infrastruktury kvality v Turecku - podporovaného EU, byla 20.7.2012 závěrečná schůze zainteresovaných stran v Istanbulu. Turklab podporoval realizaci Programu od samého počátku. V rámci tohoto Programu členové Turklab provedli 5 PT programů pro oblasti potravin, krmiv, obalů a kalibrace.

Události

- **RELACRE**(Port.) a **FELAB** (Špan.) uspořádali společně 18.10.2012 v Lisabonu symposium na téma "Globalizace a mezinárodní obchod - výhledy a možnosti". Tato symposia jsou pořádána periodicky a mají umožnit setkání portugalských a španělských subjektů k společné diskuzi o možné spolupráci, strategiích a příležitostech. Tohoto symposia se účastnilo okolo 120 členů top managementu obou asociací a řada významných hostů a přednášejících ze zainteresovaných organizací (UIIL, CEOC, EUROLAB, a dal.)
- **TURKLAB** - asociace tureckých zkušebních a kalibračních laboratoří - uspořádal 19.září 2012 v Istanbulu "4. Konferenci o kvalitě laboratoří" za účasti cca 150 hostů z tureckého sektoru privátních a státních laboratoří a byla jedinečnou příležitostí pro všechny zúčastněné strany - zákazníky, vývozní a dovozní společnosti, národní akreditované laboratoře dodavatele a místní samosprávu sdílet společné problémy kvality v laboratořích s mezinárodními experty. Mimoto byla příležitostí k diskuzi o lokálních problémech kvality v laboratořích, programech zkoušení způsobilosti a akreditaci. Úspěchu konference přispěli přednášející z předních laboratoří USA, EU a Turecka svými zkušenostmi v otázkách kvality.
- **TURKLAB** - změna na postu předsedy. Při Valném shromáždění TURKLAB v lednu 2012, předal Dr.Ömer Güzel předsednictví asociace do rukou Dr. Can Demira.

7. Valné shromáždění národních členských organizací – EUROLAB 2012

- Shromáždění reprezentantů národních členských organizací EUROLAB z 19 zemí se uskutečnilo 9.10.2012 v *National Physical Laboratory* v Teddingtonu (UK) k projednání současného vývoje federace a členských laboratoří. Jiří Sobola, prezident EUROLAB zdůraznil hlavní dosažené cíle za poslední léta z pohledu strategie EUROLAB pro roky 2009 - 2013 a upozornil na práci výboru TCQA řízeného M. Golze a jeho podporu odborné práci EUROLAB. Navíc zdůraznil zlepšení vnější i vnitřní komunikace a zvýšení mezinárodního postavení EUROLAB díky živé spolupráci s ostatními partnery.
- **Seminář EUROLAB "The Role of Accredited Laboratories in Regulation and Market Surveillance"** (role akreditovaných laboratoří při regulaci a dozoru trhu). Britská asociace pro měření a zkoušení *BMTA (British Measurement and Testing Association)*, která byla organizátorem a hostitelem i Valného shromáždění EUROLAB připravila k této příležitosti seminář k výše uvedenému tématu na 10.10.2012. Tento velmi podařený seminář obohatila řada velmi kvalitních přednášejících, kteří byli pobídkou k živé diskuzi.

!!! Pozn.: podrobný záznam z jednání Valného shromáždění EUROLAB, výboru TCQA a průběhu semináře je v cestovní zprávě ing. Soboly na webu AAAO

<http://www.aaao.cz/appl.php?r=828473&s=ab8d5577a22c4720986106743037bb5f&p=cestov nizpravy>
